

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8721200494
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8721200494.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobkyne 1) mal. A. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX A. Z., zastúpená zákonným zástupcom - žalobcom v 2. rade 2) T. Z. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX A. Z., proti žalovanému: Základná škola s materskou školou, so sídlom Francisciho 832/21, 058 01 Poprad, IČO: 37 791 591, v spore o vydanie neodkladného opatrenia s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Poprad sp.zn. 20C/7/2021-31 zo dňa 10.03.2021 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa uznesenie.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že:
„ I. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietam.
II. Žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznávam.“

2. Prvoinštančný súd svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že návrhom na vydanie neodkladného opatrenia sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa protiprávneho konania, zdržať sa odopierania základných ľudských práv a slobôd a zdržať sa obmedzovania vstupu dieťaťa do priestorov školy.

Podaný návrh odôvodnil tým, že žalovaný odmieta povolenie vstupu dcéry žalobcu A. I. do priestorov školy a účasti na školskej dochádzke prezenčnou formou, resp. vstup podmieňuje preukázaním sa negatívnym výsledkom testu na ochorenie Covid-19. Nakoľko žalobca má za to, že prístup žalobcu je diskriminačný a odporujúci zákonu i medzinárodným dohovorom, domáha sa prostredníctvom neodkladného opatrenia odstránenia nežiaduceho konania žalovaného.

Na preukázanie svojich tvrdení žalobca predložil listinné dôkazy, a to vzájomnú komunikáciu žalobcu a riaditeľa žalovaného prostredníctvom elektronickej pošty.

Po oboznámení sa s listinnými dôkazmi založenými v spise má súd za to, že návrh žalobcu nie je dôvodný, a to predovšetkým z dôvodu nepreukázania základného predpokladu, a to existencie osoby povinnej absolvovať povinnú školskú dochádzku a tiež vzťah uvedenej maloletej osoby a žalovaného. Žalobca teda nepreukázal existenciu dcéry A. I., jej vek a ani skutočnosť, že by bola žiačkou žalovaného. S ohľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh zamietol.

3. Proti tomuto uzneseniu včas podali odvolanie žalobcovia, ktorí navrhli odvolaciemu súdu napadnuté uznesenie zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odvolaní odvolatelia okrem iného namietali, že dňa 15.02.2021 dcére A. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX A. Z., nebol umožnený vstup do školského zariadenia - Základná škola s materskou

škoolou, Francisciho ul. 832/21, 058 01 Poprad za účelom plnenia si školských povinností a povinnej školskej dochádzky prezenčnou formou z dôvodu nepreukázania sa negatívnym výsledkom testu na ochorenie Covid-19 zákonným zástupcom, čoho priamym dôsledkom je tá skutočnosť, že ústavou garantované právo na vzdelanie ako aj školským zákonom garantované právo na prístup k vzdelaniu bez diskriminácie je hrubým spôsobom obmedzené a to bez platného právneho zákonného dôvodu napriek tomu, že celá rodina v tom čase bola úplne zdravá, dodržiavajúc a uplatňujúc si svoje a svojho dieťaťa základné práva garantované ústavou SR, ako aj ďalšie právo na ochranu osobných údajov a svojej zdravotnej dokumentácie a platný právny stav na území SR. Štatutárny zástupca školy odmietol uviesť písomne dôvod svojho postupu, iba ústne podotkol, že musí rešpektovať platné nariadenia vlády a vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva SR. Vzhľadom k tomu, že školu, ako aj zriaďovateľa, predom upozornili na okamžité upustenie od protiprávneho konania, ktorého sa dopúšťal tým, že bez preukázania sa negatívneho RT-PCR/antigénového výsledku testu na ochorenie Covid-19 zákonného zástupcu dieťaťa a mu neumožnil ako vstup do školského zariadenia za účelom plnenia si ústavnej a zákonom garantovanej povinnej školskej dochádzky, opierajúc sa o vyššie popísaný právny stav a presnú citáciu právnych predpisov a uviedli nasledovné právne skutočnosti, ktoré uviedol v odôvodnení odvolania proti zamietnutiu návrhu na vydanie neodkladného opatrenia prvoinštančným súdom:

Článok 28 Dohovoru o právach dieťaťa zaväzuje štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávať právo dieťaťa na vzdelanie a s cieľom postupného uskutočňovania tohto práva a na základe rovných možností najmä zavádzať pre všetky deti bezplatné a povinné základné vzdelanie; podnecuje rozvoj rôznych foriem stredného vzdelania zahŕňajúceho všeobecné a odborné vzdelanie, robia ho prijateľným a dostupným pre každé dieťa a prijímať opatrenie na podporu pravidelnej školskej dochádzky a na zníženie počtu tých, ktorí školu nedokončia. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia všetky opatrenia nevyhnutné na to, aby sa disciplína v škole zabezpečovala spôsobom zlučiteľným s ľudskou dôstojnosťou dieťaťa a v súlade s týmto Dohovorom.

V samotnej Ústave SR je v čl. 42 ods. 1 garantované ústavné právo na vzdelanie, ktoré nie je obmedzené a teda ani nemôže byť žiadnym spôsobom. Čl. 42 ods. 2 ústavy priznáva všetkým občanom právo na bezplatné vzdelanie v základných školách a stredných školách, podľa schopností občana a možnosti spoločnosti aj na vysokých školách. Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (ďalej v texte len „školský zákon“) v ust. § 3 ods. 1 písm. c), d) stanovuje, že výchova a vzdelávanie podľa tohto zákona sú založené na princípoch rovnoprávnosti prístupu k výchove a vzdelávaniu so zohľadnením výchovno-vzdelávacích potrieb jednotlivca a jeho spoluzodpovednosti za svoje vzdelávanie, zákazu všetkých foriem diskriminácie.

Ďalej rozsiahlo poukazovali na diskrimináciu a porušenie základných ľudských práv a slobôd. Odvolatelia ďalej v tejto súvislosti namietali neexistenciu právneho predpisu, na základe ktorého by bol ktokoľvek povinný dať sa testovať na ochorenie Covid-19. Certifikát s osobným údajom, ktorý informuje o jeho zdravotnom stave, či už negatívny alebo pozitívny, nespĺňa základné náležitosti, ktoré certifikát musí obsahovať. Mali za to, že obmedzenie pohybu občanov, zákazom vychádzania, trpí závažnou právnou vadou, nakoľko takýto zákaz vychádzania nebol vykonaný právnym spôsobom v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Preto uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 77/2021, resp. uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 160/2021 je neplatné, nevykonateľné a nezáväzná pre fyzické osoby. Ďalej považovali vyhlášku č. 47/2021 v rozpore so zákonom č. 355/2007 Z.z., považovali ju za neúčinnú a nie teda všeobecne právne záväznú. Žalobca v 2. rade zároveň prehlásil, že je toho času on, ako aj jeho dieťa, žalobkyňa v 1. rade, bez akýchkoľvek príznakov nejakého respiračného ochorenia, pričom v slovenskom právnom poriadku stále platí prezumpcia bezinfekčnosti.

4. V ďalšom podľa názoru odvolateľov mohol súd aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov. Názor súdu prvej inštancie je absurdným vybavením veci, nakoľko otázka nemožnosti plnenia si povinnej školskej dochádzky bez platného právneho dôvodu, je výrazným zásahom do ústavou garantovaného práva na vzdelanie a zároveň aj plnenie povinností na školskú dochádzku sú ohrozené v tomto mieste ich zákonného plnenia, a tu sa aj žiada ochrana. Upieraním práva na vzdelanie prezenčnou formou, kedy dieťaťu v rozpore s vyššie uvedenými právnymi predpismi je znemožnená osobná účasť dieťaťa v škole dochádza aj k samotnému ohrozeniu vývoja dieťaťa, ktorému nie je v adekvátnej forme umožnená socializácia s ostatnými spolužiakmi a ani v požadovanej kvalite poskytované vzdelanie, ako by tomu bolo osobnou účasťou v škole na vyučovacom procese. Vyznieva teda absurdne úvaha, že tu nie je ohrozená mravná výchova dieťaťa a súd preto nemôže neodkladným opatrením chrániť jeho práva na tomto mieste, aj keď je súdu zjavné, že

obe strany sú k tomuto miestu výkonu ich práv a povinností viazané zákonom. Právne podstatné vo veci je to, že v čase rozhodovania trvá základné právo na vzdelanie, ako aj trvá povinnosť školskej dochádzky

jeho dieťaťa, kde s poukazom na § 20 ods. 1, 5 zákona č. 245/2008 Z.z. sa povinná školská dochádzka plní (v danom prípade) v základnej škole v školskom obvode podľa trvalého pobytu dieťaťa.

Ochranu sa domáha pre účely miesta sídla školy a jej príslušných priestoroch, a inak než na tomto mieste sa predmetnej ochrany (s poukazom na vecný obsah návrhu), domáhať ani nemôže.

Ochrana smeruje proti konaniu protistrany, podmieňujúcej vstup jeho dieťaťa do priestorov školy kladením de iure neexistujúcich podmienok podľa posudzovaných vyhlášok Úradu verejného zdravotníctva a v aktuálnom čase Vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva SR č. 47 (prípadne ďalších aktov, vydaných v sérii tejto úpravy, na ktoré zmeny nemá dosah).

Žiadali, aby konajúci súd riešil merito jeho veci a poskytnutie požadovanej ochrany jeho dieťaťu a nie aby neadekvátnym formalizmom hľadal v rozpore s článkom 3 CSP a 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky prekážky ako mu právnu ochranu neďať.

5. K svojmu odvolaniu pripojili rodný list maloletej A. I., vysvedčenie, fotokópiu cestovného pasu.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

7. Pred nariadením neodkladného opatrenia sa vychádza z vymedzenia uvedeného návrhu a skúma sa, či je dostatočne odôvodnený a ďalej sa skúmajú skutkové okolnosti vzťahujúce sa na rozsah navrhovaného opatrenia.

8. „V rámci konania o vydanie predbežného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený v dôsledku: účelu a podstaty predbežného opatrenia, lehoty na rozhodnutie o návrhu a toho, že súd koná spravidla bez pojednávania a zásadne bez vypočutia účastníkov. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na predbežné opatrenie. Nemusí prihliadať na všetky formality, ako pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné.“ (uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010).

9. Pred nariadením neodkladného opatrenia nie je potrebné zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia, avšak musia byť osvedčené najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie.

10. Podľa § 185 ods. 1, 2, 3 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

Súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou; iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak.

Súd aj bez návrhu môže vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné, a na zistenie cudzieho práva.

V rámci sporového konania sa odlišuje priebeh dokazovania v sporoch s ochranou slabšej strany, pri ktorých je dokazovanie upravené menej prísne ako v klasickom sporovom konaní. Uvedené vyčlenenie sporov s ochranou slabšej strany a nastavenie odlišných pravidiel pri priebehu konania je dané charakterom konania, ako aj štandardmi danými európskym právom. Pri mimosporovom konaní naďalej platí vyšetrovacía zásada a súdu je dané oprávnenie vykonávať dôkazy aj nad rámec návrhov účastníkov. Na základe uvedeného možno povedať, že priebeh dokazovania v civilnom procese sa bude odlišovať podľa toho, či pôjde o

a) klasické sporové konanie (t. j. spory podľa Civilného sporového poriadku, okrem sporov s ochranou slabšej strany),

b) spory s ochranou slabšej strany (druhá hlava tretej časti CSP):

1. spotrebiteľské spory, vrátane konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach,

2. antidiskriminačné spory,

3. individuálne pracovnoprávne spory,

c) mimosporové konania podľa Civilného mimosporového poriadku.

Hlavným rozlišovacím kritériom je miera spolupodieľania sa súdu pri navrhovaní dôkazov, čím je do istej miery modifikovaná aj miera procesnej zodpovednosti strán za navrhovanie dôkazov. Kým pri klasických sporoch súd nemôže dôkazy navrhovať zásadne nikdy (výnimky sú v § 185 ods. 2 a 3), pri sporoch s ochranou slabšej strany súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré strana nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V mimosporových konaniach môže súd vykonať aj iné ako účastníkom navrhnuté dôkazy (Civilný sporový poriadok - komentár C.H.Beck, 2016, str. 693).

11. Prvoradou úlohou všeobecných súdov a zmyslom občianskeho súdneho konania je nachádzanie (hľadanie) hmotného práva a spravodlivé riešenie sporov medzi účastníkmi. S touto požiadavkou sa žalobca obracia na súd s návrhom na začatie konania (žalobou), a to isté od súdu očakáva aj strana žalovaná (porov. § 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a čl. 46 ods. 1 ústavy). Opakom hľadania spravodlivosti býva prepiaty formalizmus, keď súd vyloží a použije procesné predpisy - avšak v rozpore s ich zmyslom a účelom? tak, aby sa meritórnemu posúdeniu veci vyhol.

Vzhľadom na uvedené tak vyvstáva požiadavka, aby všeobecný súd pri posudzovaní náležitostí podania nepristupoval k jeho hodnoteniu iba otrocky formalisticky z hľadiska výpočtu a kontroly jednotlivých jeho formálnych náležitostí (označenie súdu, označenie účastníkov konania, petit, odôvodnenie, označenie dôkazov, dátum, podpis a pod.), ale aby ich splnenie posudzoval s prihliadnutím na znenie podania ako celku, ktorého jednotlivé elementy sa navzájom dopĺňajú (napr. ak je označenie sídla odporcu uvedené iba v odôvodnení podania, nie však aj v jeho záhlaví, súd nebude vyzývať účastníka pod hrozbou nekonania o jeho podaní na odstránenie tohto, z hľadiska štruktúry podania formálneho nedostatku, pozn.). Avšak v prípade zistenia súdu o nejasnosti, neurčitosti alebo nezrozumiteľnosti podania, prípadne niektorej jeho zložky v kontexte celého podania, súd vyzve navrhovateľa, aby tieto nedostatky doplnil alebo opravil s poučením, že v prípade neodstránenia týchto nedostatkov, kvôli ktorým nebude môcť pokračovať v konaní o podaní, ktoré by podľa svojho obsahu mohlo byť návrhom na začatie konania, takéto podanie odmietne. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, I. ÚS 192/2015-29 zo dňa 07.10.2015).

12. So zreteľom na okolnosti prejednávanej veci súd prvej inštancie zjavne nespĺnil prvoradú úlohu a vyhol sa meritórnemu posúdeniu veci. Nielenže nekonal s maloletou ako stranou sporu, aj keď sa v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle jeho obsahu domáhala ochrany svojich práv, ale odmietol sa ďalej zaoberať aj uplatnenou ochranou práv žalobcu v 2. rade (otca maloletej). Uvedeným postupom prvoinštančného súdu nepochybne došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uvedený nesprávny postup prvoinštančného súdu však bez ďalšieho neznamená nesprávne rozhodnutie vo veci.

V rámci uvedených úvah odvolací súd pristúpil k meritórnemu posúdeniu podaného návrhu zo strany žalobcov v 1. a 2. rade.

13. V prejednávanom prípade je potrebné poukázať na notoriety.

14. Na celom svete prebieha pandémia koronavírusu (Covid-19).

15. Aj žalobcovia uznávajú, že ľudský život a ochrana života a zdravia je maximálnou hodnotou chránenou právnymi predpismi a ich ochrana patrí do základných práv.

16. Princíp *neminem laedere* môžeme označiť za jednu z hlavných zásad súkromnoprávnej oblasti.

17. Očkovanie, testovanie PCR testami a Ag testami nepochybne patrí medzi opatrenia imunizačného charakteru, ktorého cieľom je okrem iného znížiť, až odstrániť, výskyt prenosných ochorení.

18. K prenosu od infikovanej osoby môže dôjsť aj dva dni predtým ako sa u nej začnú prejavovať príznaky. (zdroj: <https://vaccination-info.eu/sk/covid-19/fakty-o-covid-19>).

19. Notorieta ďalej je, že v priebehu 1 roka pandémie koronavírusu (Covid-19) spôsobila len na Slovensku smrť viac ako 11-tisíc ľudí.

20. Veda a výskum v súčasnej dobe neponúkli spoločnostiam namiesto zníženia mobility, tzv. R.O.R. (rúško-odstup-ruky), PCR testov a Ag testov, resp. očkovania, iné efektívnejšie opatrenia zabezpečujúce ochranu života občanov Slovenskej republiky.

21. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 10/2013 z 10.12.2014 právny základ ochrany zdravia v Slovenskej republike predstavuje čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Je ním deklarovaný pozitívny záväzok štátu účinne zabezpečovať ochranu zdravia, ktorý je realizovaný predovšetkým prijatím právnej úpravy zameranej na ochranu zdravia. Rozhodnutie zákonodarcu o tom, že určitý druh očkovania bude povinný, je rozhodnutím, ktorým realizuje ústavným poriadkom danú možnosť legislatívnych zásahov v oblasti verejného zdravotníctva. Na účely ochrany základných práv a slobôd je nevyhnutné ústavnú úpravu v čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy interpretovať veľmi striktné ako ústavnú normu, ktorá dovoľuje uložiť povinnosti v podzákonnom právnom predpise výhradne „et intra legem“. Právna úprava povinného očkovania v zmysle § 51 ods. 1 písm. d) a § 62 písm. a) zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a § 6 vyhlášky upravujúcej prevenciu a kontrolu prenosných ochorení naplňajú pozitívny záväzok štátu podľa čl. 40 ústavy.

Život je prirodzené právo vlastné každému jednotlivcovi a štát prostredníctvom legislatívy nielen právo na život zohľadňuje a chráni každého v jeho nerušenom výkone, ale tiež zabezpečuje všetko nevyhnutné pre podporu práva na život (porov. Blackstone, W. Commentaries on the Laws of England. Book the First. Oxford: Clarendon Press, 1776, p. 129, 131). Život človeka je najväčšia, najposvätejšia z hodnôt, ktoré definujú človeka a ochranu ktorej na seba vzťahol štát (porov. Stahl, Friedrich Julius. Die Philosophie des Rechts. Zweiter Band. Zweite Abtheilung. Heidelberg: Verlag der akademischen Buchhandlung J. C. B. Mohr, 1846. s. 540).

Právo na život ako základné univerzálne právo človeka sa opiera o čl. 12 ústavy, ktorý zdôrazňuje rovnosť všetkých ľudí v realizácii tohto práva, jeho nedotknuteľnosť, nescudziteľnosť, nepremičateľnosť a nezrušiteľnosť. Ústava v čl. 15 ods. 1 formuluje právo na život všeobecne, pričom v odsekoch 2 a 3 možno vidieť jeho konkretizáciu. Formulácia ochrany práva na život v ústave zabezpečuje priamu aplikovateľnosť, pretože neobsahuje odkaz na konkrétnu vnútroštátnu úpravu v právnych normách nižšej právnej sily. Cieľom čl. 15 ods. 1 ústavy je zabezpečiť ochranu jednotlivca pred akýmkoľvek pozbavením života. Druhý odsek citovaného článku explicitne zakazuje také konanie, ktorým by bol iný zbavený života. Uvedená norma chráni každý ľudský život proti ostatným subjektom pred úmyselnými i nedbanlivostnými zásahmi smerujúcimi proti životu s výnimkou prípadov podľa odseku 4 citovaného článku.

V zmysle judikatúry ústavného súdu sa právo na život považuje za vstupnú bránu a pilier celého systému ochrany základných práv a slobôd. Právny poriadok Slovenskej republiky chráni ľudský život ako kľúčovú hodnotu právneho štátu (porov. nález ústavného súdu PL. ÚS 12/01 zo 4. decembra 2007). Porušenie práva na život patrí k najzávažnejším porušeniam ľudských práv a slobôd a neexistuje spôsob, ako toto porušenie zvrátiť, reparovať, odškodniť. Účel a rozsah ochrany práva na život, aj práva nebyť pozbavený života je aj predmetom úpravy medzinárodných dohôd, v duchu ktorých je potrebné vykladať aj našu ústavnú úpravu. Štrasburské orgány ochrany práva priznali vo všetkých svojich rozhodnutiach právo na život výsadné postavenie ako jednému z najdôležitejších ustanovení dohovoru. Predmet a účel dohovoru ako nástroja na ochranu individuálnych ľudských bytostí vyžaduje, aby čl. 2 dohovoru bol interpretovaný a aplikovaný takým spôsobom, aby jeho záruky boli praktické a účinné.

Základné princípy práva na život a jeho ochrany vyplývajú okrem iného z rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veciach: L.C.B. proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 23413/94, rozsudok z 9.6.1998; Osman proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 23452/94, rozsudok z 28.10.1998; Cemil Kilic proti Turecku a Mahmut Kaya proti Turecku, sťažnosti č. 22492/93 a 22535/93, rozsudok z 28.3.2000; Ismail Ertak proti Turecku, sťažnosť č. 20764/92, rozsudok z 9.5.2000; Velikova proti Bulharsku, č. 41488/98, rozsudok zo 16.5.2000; Akkoc proti Turecku, sťažnosti č. 22947/93 a 22948/93, rozsudok z 10.10.2000, Tas proti Turecku, sťažnosť č. 24396/94, rozsudok zo 14.11.2000, Gul proti Turecku, sťažnosť č. 22676/93, rozsudok zo 14.12.2000; Keenan proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 27229/95, rozsudok z 3.4.2001, Tanli proti Turecku, sťažnosť č. 26129/95, rozsudok z 10.4.2001; Calvelli a Ciglio proti Taliansku, sťažnosť č. 32967/96, rozsudok zo 17.1.2002; Abdurrahman Orak proti Turecku, sťažnosť č. 31889/96, rozsudok zo 14.2.2002; Paul a Andrey Edwards proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 46477/99, rozsudok zo 14.3.2002; Sabukterin proti Turecku, sťažnosť č. 27243/95, rozsudok z 19.3.2002; Mc Shane proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 43290/98, rozsudok z 28.5.2002; Oneryildiz proti Turecku, sťažnosť č. 48939/99, rozsudok z 18.6.2002; a Mastromatteo proti

Taliansku, sťažnosť č. 37703/97, rozsudok z 24.10.2002, ako aj z rozhodnutí o prijateľnosti sťažností vo veciach Bromily proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 33747/96, rozhodnutie z 23.11.1999, a Younger proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 57420/00, rozhodnutie zo 7.1.2003. Článok 15 ods. 1 a 2 ústavy (čl. 2 dohovoru) ukladá štátu povinnosť zdržať sa úmyselného a nezákonného zbavenia života, ale tiež prijať príslušné kroky k ochrane života osôb, ktoré sa nachádzajú v ich jurisdikcii. Z práva na život vyplývajú pre štát dve základné pozitívne povinnosti: (i) povinnosť chrániť život a (ii) povinnosť zabezpečiť vyšetrenie, resp. objasnenie okolností straty života, vyvodenie zodpovednosti a poskytnutie nápravy (tzv. procesná povinnosť). V rámci konania o súlade právnych predpisov právna úprava povinného očkovania spadá pod prvú pozitívnu povinnosť štátu, povinnosť chrániť život.

Pri povinnosti chrániť život ide najmä o primárnu povinnosť v rámci vertikálnych vzťahov (štát - občan) zabezpečiť právo na život účinnými právnymi prostriedkami v jednotlivých oblastiach spoločenského života, spoločenských vzťahov, ktoré najužšie súvisia so životom človeka - napr. v oblasti medicíny, verejného zdravia, trestnej politiky, bezpečnosti občanov a štátu a pod. V horizontálnych vzťahoch (občan - občan) ide najmä o prijímanie trestnoprávných ustanovení na účely odstránenia od spáchania trestných činov vedúcich k pozbaveniu života jednotlivca, ktoré podporuje právno-vynucovací mechanizmus na prevenciu, potlačenie a sankcionovanie porušení uvedených ustanovení. Za splnenia určitých podmienok štáty musia prijať účinné preventívne opatrenia k ochrane jednotlivca, ktorého život je ohrozený trestným konaním iného jednotlivca.

22. V ďalšom odvolacom súde nedá nepripomenúť rozhodnutie Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) v prípade Vavříčka a ďalší proti Českej republike. Európsky súd pre ľudské práva v tomto rozsudku zdôraznil, že povinné očkovanie detí realizované v Českej republike sleduje legitímny cieľ ochrany zdravia a ochrany práv iných, keďže očkovanie chráni osoby, ktoré ho dostanú, aj osoby, ktoré z medicínskych dôvodov nemôžu byť zaočkované a sú odkázané na kolektívnu imunitu proti závažným nákazlivým ochoreniam. Túto politiku považoval za súladnú s najlepším záujmom dieťaťa. Pri posudzovaní proporcionality tohto opatrenia zohľadnil rozsah a obsah povinného očkovania, existujúcej výnimky z tejto povinnosti a existujúce procedurálne záruky. Európsky súd pre ľudské práva v tejto veci usúdil, že sťažovateľmi napadnuté opatrenia posudzované v kontexte národného systému boli primerané k cieľu, ktorý Česká republika sledovala povinným očkovaním konkrétne ochranu proti ochoreniam, ktoré môžu predstavovať závažné riziká pre zdravie. ESLP rozhodol, že práva sťažovateľov podľa čl. 8 Dohovoru (právo na rešpektovanie súkromného života) neboli porušené.

23. Uvedené rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky sú plne použiteľné aj pre pojednávanú vec.

24. Podľa čl. 152 ods. 1 až 4 Ústavy Slovenskej republiky ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy zostávajú v Slovenskej republike v platnosti, ak neodporujú tejto ústave. Meniť a zrušovať ich môžu príslušné orgány Slovenskej republiky.

Neplatnosť zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike vzniká deväťdesiatym dňom po uverejnení rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ich neplatnosti spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov.

O neplatnosti právnych predpisov rozhoduje Ústavný súd Slovenskej republiky podľa návrhu osôb uvedených v čl. 130.

Výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné vychádzať z prezumpcie ústavnosti právnych noriem, ktorá sa uplatňuje v slovenskom právnom systéme a vyplýva z čl. 152 Ústavy Slovenskej republiky. Právne predpisy v slovenskom právnom systéme sa považujú za súladné s ústavou až dovtedy, dokým Ústavný súd nerozhodne o opaku. Uvedené o to viac platí pri rozhodovaní súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

Navyše opatreniami nemohlo byť zasiahnuté do práva maloletej na vzdelanie, okrem iného aj z dôvodu možnosti dištančného vzdelávania.

Odvolací súd zastáva názor, že individuálne práva, napr. právo na ochranu osobných údajov, právo na vzdelanie alebo právo na ochranu osobnosti, právo na súkromie musia dočasne v nevyhnutnej miere ustúpiť preferencii základného práva na ochranu života a zdravia.

Vyhovenie návrhu by so zreteľom na uvedené okolnosti veci znamenalo porušenie princípu proporcionality.

25. Život človeka ako najväčšia a najposvätejšia z hodnôt, ktoré definujú človeka a ochranu, ktorej na seba vzhliadol na seba štát, je prioritná pred všetkými ostatnými obmedzeniami, ktoré prípadne občania musia strpieť pre ochranu tejto najposvätejšej hodnoty, preto návrh žalobcov pre zjavnú neopodstatnenosť je nedôvodný. Odvolací súd sa domnieva, že hoc aj akékoľvek opatrenie, ktoré zníži šírenie nákazlivej choroby a zachráni čo i len jeden ľudský život, je opatrením nielen potrebným, ale až nutným.

26. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

27. Správnemu výroku vo veci zodpovedá aj správny výrok o trovách konania. Za daného stavu odvolací súd uznesenie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

28. V odvolacom konaní žalobcovia neboli úspešní. Naopak fakticky plne úspešný bol žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovanému podľa obsahu spisu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu a tomuto zodpovedá aj výrok o ich náhrade.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).